

สงกรานต์ สมัย ร.4 คนเมาละเทะ ไปเที่ยวกลางถนน-ทะเลาะวิวาท จนต้องออกประกาศห้าม

วิวถนนและร้านรวงที่ไทย ปี 1960 (ภาพจาก : collections.lib.uwm.edu/)

ผู้เขียน ปติवलดา บวรศักดิ์

เผยแพร่ วันพุธที่ 3 เมษายน พ.ศ.2567

สงกรานต์ สมัย ร.4 คนเมาละเทะ ขวนกันออกไปเที่ยวกลางถนน-ทะเลาะวิวาท จนต้องออกประกาศห้าม

เมื่อพูดถึง “สงกรานต์” คงจะต้องนึกถึงบรรยากาศสนุกสนาน การสาดน้ำ เสียงเพลงดังกระหึ่มไปจนถึงปากซอย รถมามากมายสัญจรตามถนนหนทาง จนไปถึงการตีฆ้องรำทำเพลงที่หลายคนบอกว่าทำให้บรรยากาศครึกครื้นขึ้น แต่รู้หรือไม่ว่า สงกรานต์ สมัย ร.4 หรือ รัชกาลที่ 4 ก็มีการตีฆ้องรำทำเพลงเพื่อฉลองวันปีใหม่ไทย ถึงขั้นตีฆ้องออกมานอกบ้าน เดินตามท้องถนนและเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท จนต้องมีพระราชประกาศออกมาเตือนอีกด้วย!

ประกาศนี้ปรากฏอยู่ในเอกสาร “ประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔ ภาค ๒” ความว่า...

“รัชกาลที่ ๔ ปีเถาะสัปดาห์

ด้วยพระอินทราบดีสี่หราชอาณาจักร เมือง เจ้ากรมกองตระเวนขวา รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า เทศกาลตรุษสงกรานต์ ควรที่ราษฎรจะชักชวนกันทำบุญให้ทานกระทำการกุศลจึงจะชอบ นีหาดังนั้นไม่ว่า คนที่เปนนพาสันดานหยาบชวนกันเสพสุราแล้วพากันไปเที่ยวกลางถนนหนทาง พุดจาทำทายนกัฬาหาญให้เกิดการก่อวิวาทชกตีกัน เพราะเสพสุราแล้วหาอยู่ในบ้านในเรือนของตัวไม่

แต่นี้สืบไปเมื่อน่า ผู้ใดผู้หนึ่งจะเสพสุราเมาสักเท่าใดก็ได้ห้าม ด้วยสุรามีอาการอยู่แต่เดิม ครั้นจะห้ามเสียทีเดียวก็หาควรไม่ ถ้าผู้ใดเสพสุราแล้วก็ให้อยู่แต่ในบ้านในเรือนของตัว ห้ามอย่าให้ไปเที่ยวชกตีวิวาทตามถนนหนทางที่บ้านเรือนเขตรแดนผู้อื่นเป็นอันขาดทีเดียว

อนึ่งให้เจ้าของบ้านเจ้าของเรือน รักษาบ้านเรือนเขตรแดนของตัว อย่าให้ผู้อื่นมาชกตีวิวาทที่หน้าบ้านเรือนของตัวได้ ถ้าผู้ใดเมาสุราแล้วมิได้อยู่ในบ้านเรือนของตัว บังอาจไปเที่ยวชกตีวิวาทกันที่บ้านเรือนเขตรแดนผู้อื่น ก็ให้เจ้าของบ้านเจ้าของเรือนจับตัวผู้ที่เมาสุรามาชกตีวิวาทให้จงได้

ถ้าแลผู้ที่เมาสุรามาชกตีวิวาทถึงบ้านเรือนเขตรแดนผู้อื่น ตัวจะมีบาดเจ็บมากกว่าผู้ที่มีได้บุกรุก แลผู้มิได้บุกรุกจะมีบาดเจ็บ ก็จะต้องตีผู้ที่บุกรุกให้เปนแพ้ จะทำโทษให้กับผู้ที่มีได้บุกรุกแต่ฝ่ายเดียว เพราะว่าตัวบังอาจไปเที่ยวชกตีวิวาทบุกรุกถึงบ้านถึงเรือนเขตรแดนผู้อื่น หาอยู่ในที่บ้านเรือนเขตรแดนของตัวไม่

ให้มหาตไทย กลาโหม กรมพระสัสดี หมายบอกกับข้าราชการในพระบรมมหาราชวัง พระบวรราชวัง ข้าเจ้าต่างกรม เจ้ายังไม่ได้ตั้งกรม แล้วประกาศแก่ราษฎรให้รู้จงทั่วกัน ตามรับสั่ง”

ประกาศนี้ไม่เพียงเตือนสติคนในยุคก่อนหน้าได้เท่านั้น แต่ปัจจุบัน เทศกาลสงกรานต์ก็ยังคงเกิดอุบัติเหตุจากการดื่มสุราอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามแล้ว ในวันปีใหม่ไทยนี้ ก็อยากให้ทุกคนซบซี้ เดินทางปลอดภัยและมีสติในการเฉลิมฉลองเทศกาลสงกรานต์อยู่เสมอ...

หมายเหตุ : ปรับย่อหน้าโดยกองบรรณาธิการ

อ้างอิง :

<https://vajirayana.org/ประชุมประกาศรัชกาลที่-๔-ภาค-๒/๖๗-ประกาศว่าด้วยคนพาลเสพสุราในเวลาตรุษสงกรานต์>

เผยแพร่ในระบบออนไลน์ครั้งแรกเมื่อ 3 เมษายน 2567

https://www.silpa-mag.com/culture/article_130156